

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-107>

**ON THE VALUE OF INTEGRATING FOREIGN EXPERIENCE
IN CRIMINAL LAW PREVENTION OF CRIMINAL OFFENSES
COMMITTED IN THE MEDICAL FIELD INTO NATIONAL
CRIMINOLOGICAL PRACTICE**

**ДО ПИТАННЯ ЩОДО ЦІННОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ
ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ,
ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У НАЦІОНАЛЬНУ КРИМІНОЛОГІЧНУ ПРАКТИКУ**

Diakur M. D.

*PhD in Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Criminal Law
Yurii Fedkovych Chernivtsi National
University
Chernivtsi, Ukraine*

Дякур М. Д.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального
права
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Формування механізму запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичної діяльності передбачає аналіз та інтеграцію найкращих зарубіжних практик. Використання компаративного методу надає можливість не тільки проаналізувати кримінальне законодавство щодо наявності або відсутності криміналізації суспільно небезпечних діянь, що вчиняються у сфері медичного обслуговування, а й прослідкувати зв'язок між кримінально-правовими нормами та кримінологічними заходами впливу на кримінально протиправну діяльність у досліджуваній сфері.

У цьому контексті заслуговує на увагу думка М.І. Хавронюка, який відзначає, що у порівняльному кримінальному праві порівняльний метод полягає у зіставленні схожих інститутів кримінального права різних держав, їхніх основних принципів і категорій, вивченні їхньої генези і закономірностей розвитку. За допомогою компаративного методу можуть бути визначені найбільш досконалі з техніко-юридичного боку, науково обґрунтовані, апробовані на практиці та актуальні положення кримінального законодавства держав

континентальної Європи, частиною якої є Україна, під кутом зору як їх можливого врахування під час подальшого удосконалення КК України, так і загалом гармонізації кримінального законодавства європейських держав. Сьогодні це особливо важливо у випадках, коли вивчаються положення кримінального законодавства держав, що є молодими членами Євросоюзу, які змінювали його саме з метою імплементувати до вимог ЄС [1].

Цінність наведеного також пояснюється з точки зору того, що формування практики протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються у сфері медичного обслуговування розпочалось саме у зарубіжних державах, здебільшого, – у Німеччині одночасно зі створенням Міжнародного військового трибуналу, до складу якого зокрема входили й представники таких держав як Велика Британія, Франція тощо. Логічно, що створення Нюрнберзького кодексу зумовлювалось потребою у попередженні проведення дослідів над людиною, а його положення, фактично, не були сприйняті та повноцінно інтегровані у законодавство, однак саме викриття незаконної діяльності, яка здійснювалась медичними працівниками заклало підґрунтя для поступового формування відповідних механізмів запобігання.

На сьогоднішній день у більшості держав також прийняті спеціальні законодавчі акти, які регулюють фармацевтичну діяльність та обіг лікарських препаратів. Не дивлячись на те, що такі нормативно-правові акти мають на меті захист здоров'я населення, вони майже ніколи не визначають межі юридичної відповідальності медичних працівників.

Аналіз зарубіжного законодавства дозволив визначити таке:

- 1) більшість зарубіжних держав здійснюють кримінально-правове регулювання медичної діяльності через окремі нормативно-правові акти. Здебільшого, до останніх відносяться кодекси громадського здоров'я або законодавство, яким урегульовано лікарську діяльність;
- 2) кримінальні законодавства проаналізованих держав встановлюють кримінальну відповідальність медичних працівників, як правило, за порушення правил документообігу, підробку документів тощо. Одночасно із цим норми, у яких криміналізовано різного ступеня тілесні ушкодження (як умисні, так і необережні), а також вбивство через необережність також розповсюджуються і на медичних працівників (як правило, без виокремлення їх у категорію суб'єктів, які мають нести кваліфіковану кримінальну відповідальність);
- 3) позитивно має бути відзначена практика Франції, у законодавстві

якої встановлено диференційовану кримінальну відповідальність за незаконну лікувальну діяльність. В цілому, такий підхід може бути запозичений в українське кримінальне законодавство, але в межах нового Кримінального кодексу. Проте видається доцільним в Україні також прийняти окремий законодавчий акт, у якому викласти межі кримінальної відповідальності медичних працівників із наступним внесенням відповідних змін до національного кримінального законодавства.

Література:

1. Хавронюк М. І. Компаративний метод у сучасному кримінально-правовому дослідженні: мета застосування. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2020/07/24/havronyuk-m-i-komparatyvnyj-metod-u-suchasnomu-kryminalno-pravovomu-doslidzhenni.pdf>